2024/2271

10.10.2024

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA (EU) 2024/2271

z dne 11. aprila 2024

s pripombami, ki so del sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu za proračunsko leto 2022

EVROPSKI PARLAMENT,

— ob upoštevanju sklepa o razrešnici glede izvrševanja proračuna Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu za proračunsko leto 2022,

— ob upoštevanju člena 100 in Priloge V Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenja Odbora za promet in turizem,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračunski nadzor (A9-0116/2024),

A. ker je iz poročila o prihodkih in odhodkih ([1]) Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu (v nadaljnjem besedilu: agencija) razvidno, da je njen proračun v proračunskem letu 2022 znašal 224 265 965 EUR, kar je 10,04 % več kot leta 2021; ker v proračunu agencije 39 678 000 EUR izvira iz proračuna Unije, 120 435 031 EUR pa iz naslova pristojbin in taks;

B. ker je Računsko sodišče v poročilu o zaključnem računu Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu za proračunsko leto 2022 (v nadaljnjem besedilu: poročilo Računskega sodišča) navedlo, da je prejelo razumno zagotovilo o zanesljivosti računovodskih izkazov agencije ter o zakonitosti in pravilnosti z njimi povezanih transakcij;

Proračunsko upravljanje in finančno poslovodenje

1. ugotavlja, da je stopnja izvrševanja odobritev za prevzem obveznosti zaradi proračunskega spremljanja v proračunskem letu 2022 znašala 97,08 %, kar je 0,77 % več kot leta 2021; ugotavlja tudi, da je stopnja izvrševanja odobritev plačil v letu 2022 znašala 87,18 %, kar je nekoliko manj (0,16 %) kot leta 2021;

2. ugotavlja, da je agencija leto zaključila z negativnim proračunskim rezultatom glede pristojbin in taks v višini 8,2 milijona EUR (v primerjavi z 11,2 milijona EUR v letu 2021); zato ugotavlja, da se je skupni presežek pristojbin in taks agencije zmanjšal z 72,1 milijona EUR na 63,9 milijona EUR; ugotavlja, da je stopnja razveljavitev odobrenih sredstev v zvezi z obveznostmi, prenesenimi v leto 2022, znašala 2,82 %, kar je pod 5-odstotno zgornjo mejo, ki jo je določila Komisija;

3. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da agencija pobira pristojbine in takse za opravljanje storitev certificiranja, vendar ne dokumentira pregledov, ki jih izvaja, da bi zagotovila pravilno pobiranje teh prihodkov, zato ni ravnala v skladu s členoma 74(5) in 75 finančne uredbe; je seznanjen z odgovorom agencije, v skladu s katerim se je agencija zavezala, da bo sprejela potrebne ukrepe za ustrezno dokumentiranje pregledov;

Uspešnost

4. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 uporabila določene ukrepe, da bi ocenila dodano vrednost svojih dejavnosti in drugih ukrepov za izboljšanje upravljanja proračuna, in sicer s kombinacijo 128 ciljev in 66 ključnih kazalnikov uspešnosti na 11 ključnih področjih delovanja; ugotavlja, da je bila agencija v letu 2022 zelo uspešna, saj je dosegla 97-odstotno stopnjo izvrševanja letnega delovnega programa za leto 2022 in izpolnila 77 % ključnih kazalnikov uspešnosti;

([1]) UL C 73, 28.2.2023, str. 25.

5. priznava ključne dosežke in napredek agencije v letu 2022 na novih področjih, povezanih z zelenimi rešitvami in digitalizacijo; v zvezi s tem ugotavlja, da je agencija okrepila prizadevanja za čisto letalstvo prek programa EASA za trajnostno letalstvo za leto 2022 z različnimi ukrepi, kot sta objava tretje izdaje okoljskega poročila o evropskem letalstvu in uspešen prispevek k sklepom o okolju, ki jih je podala 41. skupščina Mednarodne organizacije civilnega letalstva (ICAO); ugotavlja, da je agencija leta 2022 izvedla celovit pregled strateških prednostnih nalog pri obravnavanju tveganj za sistem v povezavi z evropskim načrtom za varnost v letalstvu (EPAS); v zvezi s tem ugotavlja, da je pregled privedel do večjega poudarka na upravljanju soodvisnosti tveganj in usposobljenosti osebja ter vključeval dodatne prednostne naloge za varno vključevanje nastajajočih tehnologij in novih poslovnih konceptov; ugotavlja, da so te nove strateške prednostne naloge vključene v izdajo EPAS za obdobje 2023–2025, ki je bila sprejeta leta 2022;

6. je seznanjen z ukrepi agencije v letu 2022 za izvajanje časovnega načrta za zračno mobilnost v mestih z objavo smernic za zasnovo vertiportov, predlaganim novim regulativnim okvirom za delovanje zračnih taksijev v mestih, smernicami za določitev ravni hrupa brezpilotnih zrakoplovov, ki ne presegajo 600 kg, ter sprejemljivimi načini usklajevanja in smernicami za podporo usklajenemu, varnemu in učinkovitemu izvajanju sistema U-space po vsej Uniji;

7. pozdravlja digitalno preobrazbo evropskega neba, vključno z izboljšanimi možnostmi mobilnosti in racionaliziranimi kvalifikacijami za licenciranje in usposabljanje za kontrolorje zračnega prometa, ter zemeljskimi sistemi za upravljanje zračnega prometa; poziva k spremembi frazeologije SERA RT za komunikacijo med piloti in kontrolorji zračnega prometa; poudarja, da digitalna preobrazba evropskega neba obsega več posameznih komponent in gradnikov, ki so ključnega pomena za prihodnjo strukturo zračnega prostora, njihov cilj pa je podpirati varnost, učinkovitost in okoljsko uspešnost;

8. poudarja, kako pomembno je, da se enotno evropsko nebo ukvarja z vprašanjem razdrobljenosti evropskega zračnega prostora in si prizadeva za uspešnejše upravljanje zračnega prometa z vidika varnosti, zmogljivosti, stroškovne učinkovitosti in okolja; pozdravlja delo agencije pri reformi enotnega evropskega neba 2+ v letu 2022, zlasti pri harmonizaciji kontrolorjev zračnega prometa z licenciranjem in certificiranjem zemeljskih sistemov za upravljanje zračnega prometa in navigacijske službe zračnega prometa; izreka pohvalo, da obe reformi zmanjšujeta stroške in povečujeta zmogljivost za upravljanje zračnega prometa ter prinašata znatno dodano vrednost za sveženj pobude za enotno evropsko nebo 2+;

9. razume zaskrbljenost glede ruskih potniških flot; posebej pozdravlja sodelovanje agencije v civilno-vojaški ekipi za varnost zračnega prostora v Ukrajini, zlasti v zvezi z vse večjimi zahtevami po zračnem prostoru za lažjo organizacijo vojaških vaj na ravni držav in Nata; je seznanjen z uspešnim izvajanjem delovnega programa z Evropsko obrambno agencijo (EDA), kar je občutno poglobilo sodelovanje na novih področjih inovacij; pozdravlja, da je agencija podprla pobude Komisije v okviru programa RescEU (pogodba za gasilce in letalske zmogljivosti MEDEVAC/prevozne zmogljivosti);

10. je seznanjen z ukrepi agencije v odziv na rusko vojaško agresijo proti Ukrajini, na primer z objavo informativnega biltena o konfliktnih območjih, ki upravljavcem priporoča, naj ne preletajo območij z intenzivnimi ali povečanimi vojaškimi dejavnostmi, ter objavo biltena z informacijami o varnosti glede občasnih izpadov sistema GNSS v bližini konfliktnih območij v Ukrajini; v zvezi s tem izreka pohvalo, da je po poskusni fazi pobude začela delovati evropska platforma za izmenjavo informacij in sodelovanja o konfliktnih območjih, katere cilj je izmenjava informacij o grožnjah za civilno letalstvo, ki jih predstavljajo konfliktna območja ali oboroženi uporniki; poudarja tudi, da je nezakonita invazija na Ukrajino povzročila nova varnostna vprašanja in zaostrila že obstoječa; ponovno poziva k tesnemu sodelovanju z evropskimi državnimi in vojaškimi letalskimi organi, Evropsko obrambno agencijo, Organizacijo za oborožitveno sodelovanje (OCCAR) in Natom, kot je ustrezno za opravljanje nalog agencije v skladu z Uredbo (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta ([2]), da bi izboljšali varnost in zaščito letov v Evropi;

11. priznava, da je agencija ravnala v skladu s sankcijami in politikami, ki jih je Komisija določila po nezakoniti ruski invaziji na Ukrajino leta 2022, vse dejavnosti sodelovanja z Rusijo so bile prekinjene, medtem pa se je agencija osredotočila na dejavnosti v podporo Ukrajini; v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da je skupina agencije za usklajevanje preverjanja na ploščadi podprla Komisijo pri pripravi seznama registracij zrakoplovov, ki jih uporabljajo ali nadzirajo ruski državljani, medtem ko je bil seznam leta 2022 posodobljen 38-krat in je zajemal več kot tisoč zrakoplovov;

([2]) Uredba (EU) 2018/1139 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 4. julija 2018 o skupnih pravilih na področju civilnega letalstva in ustanovitvi Agencije Evropske unije za varnost v letalstvu ter spremembi uredb (ES) št. 2111/2005, (ES) št. 1008/2008, (EU) št. 996/2010, (EU) št. 376/2014 ter direktiv 2014/30/EU in 2014/53/EU Evropskega parlamenta in Sveta ter razveljavitvi uredb (ES) št. 552/2004 in (ES) št. 216/2008 Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe Sveta (EGS) št. 3922/91 (UL L 212, 22.8.2018, str. 1).

Učinkovitost in dosežki

12. izreka pohvalo agenciji za delitev virov za prekrivajoče se naloge in pristojnosti z drugimi agencijami, tudi na področju svetovalnih storitev za človeške vire, digitalizacije in orodij, e-učenja in raziskav, pa tudi za sodelovanje na medinstitucionalnih in medagencijskih javnih razpisih; ugotavlja, da agencija tesno sodeluje z Evropsko agencijo za okolje pri pripravi poročil, kot je okoljsko poročilo o evropskem letalstvu, z Eurocontrolom za vzajemne priložnosti pri učnih rešitvah, povezanih z letalstvom, in z Agencijo Evropske unije za železnice z memorandumom o sodelovanju, podpisanim leta 2022, ki vzpostavlja reden strukturiran dialog in krepi izmenjavo informacij, znanja in izkušenj na različnih področjih sodelovanja; pozdravlja, da ima agencija strateška partnerstva za izmenjavo virov in informacij s skoraj vsemi pristojnimi nacionalnimi letalskimi organi v svojih državah članicah;

13. pozdravlja, da je agencija vzpostavila številna partnerstva z drugimi organi Unije za izboljšanje učinkovitosti in skladnosti, vključno z Evropsko agencijo za okolje, Evropskim centrom za preprečevanje in obvladovanje bolezni, Skupnim podjetjem za čisto letalstvo in Skupnim podjetjem SESAR 3; pozdravlja sodelovanje pri učnih rešitvah z več agencijami o vprašanjih skupnega interesa na področju svetovalnih storitev za človeške vire, digitalizacije in orodij, e-učenja in raziskav, vključno z Evropsko agencijo za zdravila, Evropskim organom za vrednostne papirje in trge, Evropsko agencijo za varnost hrane in Evropskim javnim tožilstvom;

14. opozarja, da je bil leta 2020 vzpostavljen program korporativnega preoblikovanja „Cilj: pripravljeni na prihodnost“, da bi zmanjšali stroške, izboljšali učinkovitost in obravnavali ključna „gonila“ agencije; ugotavlja, da je ta program, ki se je uradno zaključil leta 2022, prinesel večje spremembe, ki med drugim vključujejo poenostavljen postopek oblikovanja pravil, storitve pred oddajo vlog za inovativne tehnologije in izboljšan proces korporativnega načrtovanja programov ter 12-odstotno povečanje produktivnosti (kadar se primerjajo rezultati iz leta 2019 z rezultati iz leta 2022), kar ustreza zmanjšanju režijskih stroškov agencije za 36 ekvivalentov polnega delovnega časa; pozdravlja dejstvo, da sta bila uvedena programski pristop k doseganju učinkovitosti in infrastruktura za začetek novih pobud, da bi lahko agencija še naprej izboljševala postopke in digitalizacijo;

15. pozdravlja ukrepe, ki jih je agencija sprejela za spremljanje in upravljanje svojega okoljskega odtisa, med drugim na področjih, povezanih s stavbami, javnimi službami in oskrbo; v zvezi s tem ugotavlja, da je agencija optimizirala porabo energije in vode v svojih stavbah, kupila 100 % električno energijo iz obnovljivih virov, centralizirala zbirališča odpadkov v skupnih prostorih agencije in sprejela ukrepe za zmanjšanje uporabe papirja in pisarniških potrebščin;

16. ugotavlja, da agencija še naprej uporablja ustrezna merila in zahteve za zelena javna naročila z uporabo razpoložljivih orodij za razpise za zbiranje ponudb; ugotavlja tudi, da je bil leta 2022 zaposlen en uslužbenec, da bi zagotovili sredstva za ponovni začetek analize instrumentov stalnega izboljševanja okoljske uspešnosti organizacij, s poudarkom na sistemu EMAS in standardu ISO 14001; poziva agencijo, naj organ za podelitev razrešnice obvesti o rezultatih te analize;

Kadrovska politika

17. ugotavlja, da je bil kadrovski načrt na dan 31. decembra 2022 uresničen 95,59-odstotno, saj je bilo zaposlenih 651 od 681 začasnih uslužbencev, odobrenih v proračunu Unije (leta 2021 je bilo odobrenih 680 delovnih mest); ugotavlja tudi, da je za agencijo v letu 2022 delalo 95 pogodbenih uslužbencev in 23 napotenih nacionalnih strokovnjakov;

18. ugotavlja, da je agencija v letu 2022 izvedla znatne naložbe v povečanje tehničnih zmogljivosti in ponujanje priložnosti za poklicno napredovanje s prenovljeno politiko o kompetencah; v zvezi s tem ugotavlja, da je agencija v letu 2022 uspešno zaposlila več kot 60 novih uslužbencev, razvila tretjo generacijo programa usposabljanja mladih (Junior Qualification Programme), več kot 70 zaposlenim ponudila možnosti za notranji poklicni razvoj in izvedla 98 % načrtovanih tehničnih usposabljanj za osebje; izreka pohvalo agenciji za zelo nizko stopnjo fluktuacije (0,1 %) v letu 2022;

19. z zaskrbljenostjo ugotavlja, da zastopanost spolov med višjimi in srednjimi vodstvenimi delavci agencije ni uravnotežena, saj je 17 od 22 vodij (77 %) moških, v upravnem odboru agencije pa je 59 od 79 članov (75 %) moških; je seznanjen tudi z zastopanostjo spolov med vsemi zaposlenimi v agenciji, kjer je 525 od 757 uslužbencev (69 %) moških; ugotavlja, da agencija sistematično spremlja zastopanost spolov med kandidati in dejavno išče kandidatke, tako da objavlja delovna mesta na pravih forumih, izrecno spodbuja prijave kandidatk in odpira delovna mesta z natančnimi informacijami, da bi to lahko vplivalo na usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja; poziva agencijo, naj si še naprej prizadeva doseči uravnoteženo zastopanost spolov na vodstveni in splošni ravni zaposlenih s konkretnimi ukrepi, ki bodo kandidatke pritegnili k prijavi na delovna mesta v agenciji; poziva Komisijo in države članice, naj pri imenovanju članov v upravni odbor agencije upoštevajo pomen zagotavljanja uravnotežene zastopanosti spolov;

20. pozdravlja, da se agencija še naprej osredotoča na uravnoteženo zastopanost spolov, geografsko uravnoteženost in raznolikost; opozarja, kako pomembno je razviti dolgoročno kadrovsko politiko za usklajevanje poklicnega in zasebnega življenja ter ponuditi posebne možnosti usposabljanja za poklicni razvoj, delo od doma, pravico do odklopa, izboljšanje geografske uravnoteženosti, da se zagotovi ustrezna zastopanost iz vseh držav članic, ter zaposlovanje in vključevanje invalidov, pa tudi skrb za njihovo enako obravnavo in možnosti;

21. na podlagi poročila agencije v zvezi z nadaljnjimi ukrepi, sprejetimi na podlagi razrešnice glede izvrševanja proračuna agencije za proračunsko leto 2021 (v nadaljnjem besedilu: poročilo agencije), ugotavlja, da je agencija na podlagi svojega programa za upravljanje kompetenc in strateško načrtovanje delovne sile opredelila stabilen kadrovski scenarij za obdobje po letu 2022 z znatnimi naložbami v zunanje vire na področjih tehničnega in korporativnega strokovnega znanja, tako za tradicionalne naloge kot nova področja, ki temeljijo na srednjeročnih strateških prednostnih nalogah agencije, med drugim vključno z novimi tehnologijami, kibernetsko varnostjo, oceno varnosti, testiranjem letenja in raziskavami;

22. ugotavlja, da je bil v letu 2022 prijavljen en primer nadlegovanja, za katerega je agencija uporabila storitve zunanjega preiskovalca medagencijske mreže, pri čemer je bilo ugotovljeno, da nadlegovanja ni bilo mogoče potrditi; ugotavlja tudi, da so bili v letu 2022 sporočeni štirje primeri izgorelosti, kar je enako kot leta 2021;

23. na podlagi letnega poročila Računskega sodišča o agencijah Unije za leto 2021 opozarja na ugotovitev, da agencija ne spoštuje člena 16 kadrovskih predpisov Unije; na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je ta ugotovitev ostala nerešena; vendar na podlagi poročila agencije ugotavlja, da je ta medtem uradno ustanovila skupni odbor, poleg tega pa je revidirala postopke za odpravo pomanjkljivosti, ki jih je ugotovilo Računsko sodišče;

Javna naročila

24. na podlagi poročila Računskega sodišča ugotavlja, da je agencija z enim ponudnikom storitev sklenila pogodbo za nadaljnji razvoj sistema poročanja o incidentih v vrednosti 1,9 milijona EUR, in sicer z uporabo izjemno nujnega postopka; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da je bil postopek nepravilen, saj pravni pogoji za njegovo uporabo niso bili izpolnjeni, enako kot vsa s tem povezana plačila (261 385 EUR), izvršena v letu 2022; je kljub temu seznanjen z odgovorom agencije, da je bil izbrani izvajalec edini, ki je lahko nadaljeval razvoj tega sistema, ne da bi pri tem povzročil motnje in neposredno varnostno tveganje z morebitnimi katastrofalnimi posledicami;

25. na podlagi ugotovitev Računskega sodišča ugotavlja, da je agencija po tem, ko je začela razpisni postopek za storitve upravljanja dogodkov, spremenila ceno ponudbe, ne da bi upoštevala določbe člena 151 finančne uredbe; ugotavlja, da je agencija na podlagi pritožbe ponudnika izvedla drugo oceno, ki je privedla do izključitve ponudnika, ker ni izpolnjeval razpisnih zahtev, vendar ni navedla, katere zahteve niso bile izpolnjene; je seznanjen z ugotovitvijo Računskega sodišča, da izključitev ponudnika ni bila ustrezno utemeljena; poziva agencijo, naj sprejme potrebne ukrepe, s katerimi bo zagotovila, da bo v prihodnjih postopkih javnih naročil vsak popravek cene ali izključitev ponudnikov utemeljen v skladu z veljavno pravno podlago;

Preprečevanje in obvladovanje nasprotij interesov ter preglednost

26. je seznanjen z obstoječim sistemom agencije za preprečevanje in zmanjševanje nasprotij interesov, ki vključuje letni ukrep, v okviru katerega morajo uslužbenci pregledati in (po potrebi) posodobiti vse spremembe svojega položaja, ki bi lahko privedle do dejanskega ali morebitnega nasprotja interesov; ugotavlja, da so bili v letu 2022 od vseh izjav o interesih, ki so jih uslužbenci predložili v različnih kontekstih (letna izjava, novozaposleni uslužbenci, pozaposlitvene dejavnosti ali zunanje dejavnosti/dopust iz osebnih razlogov), ki jih je agencija ocenila v skladu z veljavnim postopkom, štirje primeri posredovani v mnenje odboru agencije za etiko; pozdravlja dejstvo, da v letu 2022 ni bilo potrjenih primerov nasprotij interesov in da bi bilo mogoče vse primere, v katerih je bilo ugotovljeno tveganje dejanskega ali potencialnega nasprotja interesov, ublažiti s posebnimi ukrepi, kot so mirovanje, prepoved lobiranja in nesodelovanje pri nekaterih nalogah;

27. ugotavlja, da so življenjepisi in izjave o interesih članov upravnega odbora ter višjega in srednjega vodstva objavljeni na spletnem mestu agencije; ugotavlja tudi, da agencija na svojem spletnem mestu ne navaja vseh svojih srečanj z lobisti ali zastopniki interesov, in jo poziva, naj to nemudoma stori;

28. ugotavlja, da je agencija v prihodnosti pripravljena oblikovati notranjo protikorupcijsko strategijo, vendar v tem trenutku meni, da glede na rezultate iz preteklih let v zvezi s tem ni nevarnosti; kljub temu poziva agencijo, naj ponovno oceni svoje stališče in sprejme ukrepe za oblikovanje notranje protikorupcijske strategije;

Notranje kontrole

29. ugotavlja, da je služba Komisije za notranjo revizijo leta 2022 izvedla revizijo dejavnosti standardizacije, v kateri je ocenila, ali vzpostavljene kontrole zagotavljajo razumno zagotovilo glede skladnosti z ustrezno zakonodajo in ali so dejavnosti standardizacije organizirane učinkovito, da bi uspešno podpirale doseganje poslovnih ciljev agencije; ugotavlja tudi, da so bila na podlagi te revizije podana tri priporočila, za katera je agencija pripravila akcijski načrt, ki naj bi bil izveden v letu 2023;

30. ugotavlja, da je revizijski program skupine agencije za notranjo revizijo za leto 2022 zajemal osem nalog, in sicer štiri revizije za izdajo revizijskih zagotovil, vključno z eno revizijo, ki jo je opravila služba Komisije za notranjo revizijo, dvema posvetovanjema in dvema naknadnima revizijama; ugotavlja, da bi lahko med naknadnimi revizijami leta 2022 dva od 13 ukrepov, opredeljenih v prvotnih revizijah iz leta 2021, zaključili, šest ukrepov je bilo ocenjenih kot delno izvedenih, pet ukrepov pa je ostalo nedokončanih; poziva agencijo, naj sprejme potrebne ukrepe za obravnavo teh zadev;

Druge pripombe

31. pozdravlja osredotočenost agencije, da bi Ukrajino kot državo kandidatko vključili v sistem Unije;

32. na podlagi poročila agencije ugotavlja, da je ta leta 2022 izvedla celovito študijo uporabnosti, vključno s preskusom strukture in osebnim razgovorom z uporabnikom; ugotavlja, da je študija zagotovila kvalitativna spoznanja, ki naj bi skupaj s kvantitativnimi spoznanji izboljšala EASA Pro, EASA Light in skupnosti na spletnem mestu agencije; izreka pohvalo agenciji, ker je vzpostavila projekt, s katerim bo EASA Light (posebno področje spletnega mesta agencije, ki pojasnjuje njene dejavnosti v preprosti, netehnični angleščini) na voljo v vseh uradnih jezikih Unije;

33. sporoča, da so druge ugotovitve horizontalne narave, ki spremljajo sklep o razrešnici, zbrane v resoluciji z dne 11. aprila 2024 ([3]) o uspešnosti, finančnem poslovodenju in nadzoru agencij.

([3]) Sprejeta besedila, P9_TA(2024)0280.